

Ο εαυτός και η κοινωνική γνώση.

Η έννοια του εαυτού διαφέρει σημαντικά από πολιτισμό σε πολιτισμό.

Ο εαυτός στο χώρο: Σε ατομοκεντρικούς πολιτισμούς θα περιμέναμε ότι οι άνθρωποι θα προσπαθούσαν να διατηρήσουν την απόστασή τους και να περιχαρακώσουν την ανεξαρτησία τους, ενώ σε συλλογικούς πολιτισμούς θα περιμέναμε ότι τα άτομα θα κρατούν μικρότερες αποστάσεις ειδικότερα από άτομα της ομάδας τους.

Τη μικρότερη απόσταση σε μια έρευνα (Little, 1968) την είχαν οι Έλληνες ακολουθούμενοι από τους Ιταλούς, τους Αμερικανούς, τους Σουηδούς και τους Σκοτσέζους.

Άραβες φοιτητές στην Αμερική συζητούσαν καθισμένοι αντικριστά, μιλούσαν δυνατά, είχαν μικρή απόσταση και είχαν μεγαλύτερη οπτική επαφή σε σχέση με τους Αμερικανούς φοιτητές.

Οι περισσότερες μελέτες δείχνουν ότι καθόμαστε κοντά σε άτομα τα οποία συμπαθούμε.

Οι Βραζιλιάνοι συζητητές όχι μόνο καθόταν πιο κοντά αλλά και αγγιζόταν πιο τακτικά σε σχέση με τους Ιάπωνες και τους Αμερικανούς.

Οι Ινδονήσιοι καθόταν πιο κοντά σε έναν άγνωστο σε αίθουσα αναμονής από ότι οι Αυστραλοί που καθόταν μακριά από άλλους.

Σε επίσημες επαγγελματικές συναντήσεις οι Ιάπωνες βρίσκονται σε μεγάλα δωμάτια και κάθονται ιεραρχικά με τον ανώτερο να κάθεται κοντά στην πόρτα.

Στις ατομοκεντρικές χώρες τα όρια των σπιτιών είναι πιο σαφή και υπάρχουν φράχτες, πόρτες αυλόπορτες που ορίζουν μια εσωτερική περιοχή του σπιτιού. Αντίθετα σε πολιτισμούς συλλογικότητας τα όρια των σπιτιών δεν είναι τόσο σαφή.

Στους ατομοκεντρικούς πολιτισμούς η παραβίαση της ιδιωτικής ζωής προκαλεί μια ενεργητική, επιθετική αντίδραση, ενώ η παραβίαση σε πολιτισμούς συλλογικότητας προκαλεί μία παθητική απόσυρση.

Η απόσταση που κρατούν δύο ομιλητές μπορεί να έχει πολλές διαφορετικές ερμηνείες ανάλογα με το πολιτισμικό πλαίσιο. Σε ορισμένους πολιτισμούς μπορεί να δηλώνει οικειότητα, ενώ σε άλλους μπορεί να δηλώνει έλλειψη σεβασμού.

Αποκτήματα: Σε ατομοκεντρικούς πολιτισμούς οι άνθρωποι είναι πιο πολύ προσκολλημένοι σε υλικά αγαθά.

Στην Αμερική οι άνθρωποι έδιναν μεγάλη σημασία σε αντικείμενα που είχαν σχέση με τη διασκέδαση, προσωπικά μικροαντικείμενα και αντικείμενα τέχνης.

Στο Νίγηρα τα αντικείμενα που ήταν σημαντικά είχαν σχέση με τη διατήρηση της θέσης του ατόμου στην κοινωνία.

Τα ρούχα μπορεί να λειτουργήσουν ως υπενθύμιση των κοινωνικών κανόνων.

Ο ανεξάρτητος εαυτός ως δημιούργημα της δυτικής φιλοσοφίας.

Σε ανατολικούς πολιτισμούς ο εαυτός θεωρείται αλληλεξαρτώμενος.

Πολλές φορές άτομα με αξίες αλληλεξάρτησης θεωρούν πρωταρχικό στόχο της ζωής τους τη διατήρηση αρμονικών σχέσεων με τους σημαντικούς ανθρώπους στη ζωή του.

Το συμπέρασμα είναι ότι ένα τέτοιο άτομο θα αλλάζει τη συμπεριφορά του ανάλογα με το πλαίσιο και το άτομο που έχει απέναντί του.

Οι καταστάσεις σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν τη συμπεριφορά μας και όχι εγγενή χαρακτηριστικά του ατόμου.

Περιγραφή του εαυτού.

Στην ερώτηση «ποιος είμαι» οι Αμερικανοί χρησιμοποιούσαν ποιο γενικές περιγραφές σε σχέση με τους Ιάπωνες που χρησιμοποιούσαν περιγραφές που έδειχναν σχέσεις με άλλα άτομα ή κοινωνικές υποχρεώσεις.

Ανατολικοί πολιτισμοί συλλογικότητας αναφέρονται στον εαυτό συχνότερα ως μέλος κάποιας ομάδας.

Συχνά χρησιμοποιούνται λίστες επιθέτων που χρησιμοποιούνται καθημερινά σε εφημερίδες, λεξικά μυθιστορήματα προκειμένου κάποιο άτομο να περιγράψει τον εαυτό του.

Ορισμένα αποτελέσματα δείχνουν ότι χαρακτηριστικά όπως η εξωστρέφεια και η προσήνεια μπορεί να έχουν κάποια παν-πολιτισμική ισχύ.

Κάποια ζητήματα όμως που προκύπτουν από τέτοιες μεθόδους είναι ότι το είδος της αυτοπεριγραφής μπορεί να αντανακλά τη θεωρητική προσέγγιση του ερευνητή και το ίδιο το χαρακτηριστικό να έχει πολλές διακυμάνσεις ή υπο-τύπος εντός κάθε πολιτισμού.

Συνήθως τέτοιες κλίμακες αποτελούνται από μεταφρασμένα επίθετα και είναι μια επιβεβλημένη –ητική προσέγγιση του ζητήματος.

Άτομα σε πολιτισμούς ατομοκεντρικούς μπορεί να αισθάνονται μεγαλύτερη ασυμφωνία όταν κάνουν κάτι κακό, γιατί η συμπεριφορά τους θεωρείται αντανάκλαση των εσωτερικών χαρακτηριστικών του ατόμου.

Σε πολιτισμούς συλλογικότητας η συμπεριφορά των ατόμων αντανακλά τις υποχρεώσεις απέναντι στους άλλους και στο πλαίσιο και έτσι δε θα προκαλεί μεγάλη γνωστική ασυμφωνία.

Οι αυτονομηματοδοτήσεις είναι σχήματα τα οποία αναπτύσσουμε για να κατανοήσουμε τον εαυτό μας.

Άτομα που υιοθετούν πιο ανεξάρτητες αυτονομηματοδοτήσεις παρακολουθούν κατά τη διάρκεια μιας κοινωνικής επαφής κυρίως τον εαυτό τους, ενώ τα άτομα που υιοθετούν αλληλεξαρτώμενες αυτονομηματοδοτήσεις παρακολουθούν κυρίως τις αντιδράσεις των άλλων.

Η αντίληψη των άλλων.

Οι άνθρωποι σε διαφορετικούς πολιτισμούς διαφέρουν ακόμη και στον τρόπο με τον οποίο περιγράφουν τους άλλους και ερμηνεύουν τη συμπεριφορά τους.

Σε ατομοκεντρικούς πολιτισμούς τα άτομα αποδίδουν περισσότερο τα αίτια της συμπεριφοράς του «άλλου» σε χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του.

Οι Αμερικανοί χρησιμοποιούσαν τρεις φορές περισσότερο ατομικά χαρακτηριστικά για να περιγράψουν τη συμπεριφορά κάποιου από ότι οι Ινδοί (Miller, 1984).

Αλλοκεντρικά και ιδιοκεντρικά άτομα του ίδιου πολιτισμού προβαίνουν σε διαφορετικές αποδόσεις.

Σε ιδιοκεντρικούς πολιτισμούς χρησιμοποιούνται περισσότερες βρισιές που αναφέρονται σε προσωπικά χαρακτηριστικά, ενώ σε αλλοκεντρικούς πολιτισμούς έχουν στόχο τις διαπροσωπικές σχέσεις.

Η επίδραση των εξωτερικών χαρακτηριστικών.

Καθώς τα μωρά σε πολλούς πολιτισμούς θεωρούνται εξαρτημένα, πειθήνια και αδύναμα, ενήλικοι που έχουν αντίστοιχα εξωτερικά χαρακτηριστικά θεωρείται ότι έχουν και ανάλογα ψυχολογικά χαρακτηριστικά.

Η ελκυστικότητα στους συντρόφους φαίνεται να έχει οικουμενικά χαρακτηριστικά.

Το όμορφο θεωρείται και «καλό» για τους περισσότερους πολιτισμούς.

Ερευνητές πιστεύουν ότι η αυτοεκτίμησης έχει άμεση σχέση με το κατά πόσο ανταποκρινόμαστε σε πολιτισμικές επιταγές.

Αν και οι τύποι αυτοεκτίμησης και τα επίπεδα της διαφέρουν από πολιτισμό σε πολιτισμό, φαίνεται εντούτοις να έχει την ίδια οικουμενική επίδραση.

Η αλληλεξάρτηση φαίνεται να αποτελεί μειονέκτημα στα ατομικιστικά πολιτισμικά συστήματα γιατί σε αυτά ο προσανατολισμός προς τον άλλο και η προσωπική αυτοθυσία υπονομεύουν την επιτυχία του ατόμου.

Σε πολιτισμούς συλλογικότητας η αλληλεξάρτηση φαίνεται να είναι ουδέτερη όσον αφορά την αυτοεκτίμηση των ατόμων.

Άτομα που θεωρούν τον εαυτό τους «επαρκή» φαίνεται να έχουν ισχυρή αυτοεκτίμηση διαπολιτισμικά.

Επίσης διαπολιτισμικά τα διαφορετικά επίπεδα αυτοεκτίμησης φαίνεται να σχετίζονται με παρόμοιες ψυχολογικές διεργασίες και συμπεριφορές.

Έχει επίσης βρεθεί ότι ο βαθμός συλλογικής αυτοεκτίμησης μπορεί να προβλέψει καλύτερα το βαθμός αισιοδοξίας και ικανοποίησης.

Το μέγεθος της υποκειμενικής ευεξίας.

Είναι σύνθετη διάσταση που περιλαμβάνει τις εξής παραμέτρους: θετικό συναίσθημα, απουσία αρνητικού συναισθήματος, αίσθημα ικανοποίησης από τη ζωή και αίσθημα ικανοποίησης από τους τομείς δραστηριότητας όπως η δουλεία και η αναψυχή.

1. Οι χώρες διαφέρουν ως προς το επίπεδο υποκειμενικής ευεξίας και αυτές οι διαφορές τείνουν να είναι σταθερές διαχρονικά και σε διαφορετικές έρευνες.

2. Η οικονομική ανάπτυξη αλλά και τα πολιτισμικά πρότυπα αναφορικά με τα αισθήματα σχετίζονται με την ευεξία.
3. Υπάρχουν παράγοντες που σχετίζονται με τον υποκειμενικό βαθμό ευεξίας.
4. Στις ατομοκεντρικές χώρες αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση σε διαθέσεις και συναισθήματα ενώ σε πολιτισμούς συλλογικότητας δίνεται σημασία στα πολιτισμικά πρότυπα.

Απόδοση της επιτυχίας και της αποτυχίας.

«Αυτοεξυπηρετική μονομέρεια»: Η απόδοση των επιτυχιών μας σε ικανότητες και δεξιότητες μας και της αποτυχίας σε εξωτερικές συνθήκες.

Προκατάληψη της σεμνότητας: η απόδοση επιτυχιών σε παράγοντες άλλους από τις προσωπικές ικανότητες.

Πως συγκρίνουμε τον εαυτό μας με άλλους;

Οι καταστάσεις παίζουν ιδιαίτερο ρόλο στην περιγραφή του εαυτού στους πολιτισμούς συλλογικότητας.

Μπορεί οι άνθρωποι να συμπεριφέρονται με όρους αλλοκεντρισμού ή ιδιοκεντρισμού σε διαφορετικές πτυχές της ζωής τους.

Ο βαθμός υποστήριξης ιδιοκεντρισμού- αλλοκεντρισμού να διαφέρει ανάμεσα σε διαφορετικούς τομείς ενός εθνικού πολιτισμού